

RÈN LUYỆN TÁC PHONG CHÍNH QUY CHO SINH VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH – ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Đào Xuân Trường

Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu vấn đề rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên trong quá trình học tập tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên. Thông qua việc phân tích vai trò, ý nghĩa của tác phong chính quy đối với sinh viên trong môi trường giáo dục mang tính quân sự, bài viết làm rõ thực trạng công tác rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên tại Trung tâm trong những năm qua. Kết quả cho thấy phần lớn sinh viên đã có sự chuyển biến tích cực về ý thức tổ chức kỷ luật, thái độ học tập và nề nếp sinh hoạt. Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế liên quan đến nhận thức của sinh viên, thời gian học tập ngắn và công tác quản lý chưa thật sự đồng bộ. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên như: nâng cao nhận thức của sinh viên, duy trì nghiêm chế độ học tập và sinh hoạt theo môi trường quân sự, đổi mới phương pháp giảng dạy, phát huy vai trò của đội ngũ giảng viên và tăng cường tính tự giác của sinh viên. Những giải pháp này góp phần nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh, đồng thời hình thành cho sinh viên tác phong làm việc khoa học, kỷ luật và trách nhiệm trong học tập và công tác sau này.

Từ khóa: tác phong chính quy; sinh viên; giáo dục quốc phòng và an ninh; kỷ luật; môi trường quân sự.

TRAINING STUDENTS IN REGULAR CONDUCT AT THE CENTER FOR NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION – THAI NGUYEN UNIVERSITY

Abstract: This article studies the issue of cultivating disciplined conduct among students during their studies at the Center for National Defense and Security Education – Thai Nguyen University. Through an analysis of the role and significance of disciplined conduct for students in a military-oriented educational environment, the article clarifies the current state of discipline training for students at the Center over the past years. The results show that most students have shown positive changes in their sense of discipline, learning attitude, and daily routines. However, some limitations remain related to students' awareness, short study time, and inconsistent management. Based on this, the article proposes several solutions to improve the effectiveness of discipline training for students, such as: raising student awareness, strictly maintaining study and living conditions in a military environment, innovating teaching methods, promoting the role of lecturers, and enhancing student self-discipline. These solutions contribute to improving the quality of national defense and security education, while also instilling in students a scientific, disciplined, and responsible work ethic in their studies and future work.

Keywords: formal work ethic; students; national defense and security education; discipline; military environment.

Nhận bài: 16/01/2026

Phản biện: 25/02/2026

Duyệt đăng: 28/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục quốc phòng và an ninh là một nội dung quan trọng trong chương trình giáo dục đại học, góp phần trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản về quốc phòng, an ninh, đồng thời bồi dưỡng ý thức trách nhiệm công dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bên cạnh việc cung cấp tri thức và kỹ năng quân sự cần thiết, quá trình học tập môn học này còn có ý nghĩa quan trọng trong việc hình thành và rèn luyện cho sinh viên ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và tác phong làm việc khoa học.

Trong môi trường học tập tại các trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh, sinh viên được tổ chức học tập và sinh hoạt theo mô hình bán quân sự, với các chế độ, nề nếp và quy định mang tính kỷ luật chặt chẽ. Đây là điều kiện thuận lợi để hình thành và rèn luyện tác phong chính quy, một trong những yếu tố quan trọng giúp sinh viên xây dựng phương pháp học tập, làm việc khoa học và ý thức kỷ luật trong đời sống.

Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên là đơn vị có nhiệm vụ tổ chức giảng dạy môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn. Trong những năm qua, Trung tâm đã chú trọng kết hợp giữa trang bị kiến thức quốc phòng và rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên thông qua môi trường học tập mang tính quân sự. Tuy nhiên, trước yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho sinh viên hiện nay, việc rèn luyện tác phong chính quy cần tiếp tục được quan tâm và thực hiện hiệu quả hơn.

Vì vậy, nghiên cứu vấn đề rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên ở Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên có ý nghĩa thiết thực, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh, đồng thời hình thành cho sinh viên những phẩm chất cần thiết trong học tập, lao động và công tác sau này.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tác phong chính quy và ý nghĩa của việc rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên

Tác phong chính quy là tổng hợp những biểu hiện cụ thể của ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và phong cách làm việc khoa học của mỗi cá nhân trong một tổ chức. Trong môi trường quân đội, tác phong chính quy được thể hiện thông qua việc chấp hành nghiêm điều lệnh, điều lệ, các chế độ sinh hoạt, học tập, công tác; đồng thời thể hiện ở phong cách làm việc có kế hoạch, có tổ chức, đúng giờ và có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao.

Đối với sinh viên học tập tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên, tác phong chính quy được biểu hiện ở nhiều khía cạnh khác nhau như: chấp hành nghiêm túc nội quy, quy định của Trung tâm; thực hiện đúng các chế độ học tập, sinh hoạt tập thể; giữ gìn lễ tiết, tác phong; có thái độ nghiêm túc, trách nhiệm trong học tập và rèn luyện các nội dung huấn luyện quân sự. Đây không chỉ là yêu cầu của môi trường học tập mang tính quân sự mà còn là cơ sở quan trọng để hình thành phương pháp học tập và làm việc khoa học cho sinh viên.

Việc rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên có ý nghĩa quan trọng cả về phương diện giáo dục và phát triển nhân cách. Trước hết, quá trình rèn luyện trong môi trường kỷ luật giúp sinh viên hình thành ý thức tổ chức kỷ luật và tinh thần trách nhiệm đối với tập thể. Sinh viên dần quen với việc tuân thủ các quy định chung, thực hiện nhiệm vụ theo kế hoạch và có ý thức tự giác trong học tập cũng như sinh hoạt.

Tác phong chính quy còn góp phần hình thành phong cách làm việc khoa học, nghiêm túc và hiệu quả. Trong bối cảnh xã hội hiện nay, khi yêu cầu về tính chuyên nghiệp và kỷ luật lao động ngày càng cao, việc rèn luyện những thói quen như đúng giờ, làm việc theo kế hoạch, tuân thủ quy định của tổ chức là những yếu tố quan trọng giúp sinh viên thích nghi với môi trường làm việc sau khi ra trường.

Ngoài ra, rèn luyện tác phong chính quy trong môi trường tập thể còn góp phần bồi dưỡng cho sinh viên tinh thần đoàn kết, ý thức cộng đồng và khả năng phối hợp trong công việc. Thông qua các hoạt động học tập và huấn luyện theo tổ, tiểu đội, sinh viên được rèn luyện khả năng làm việc nhóm, tinh thần hỗ trợ lẫn nhau và trách nhiệm đối với tập thể. Đây là những phẩm

chất cần thiết đối với thể hệ trẻ trong quá trình tham gia vào các hoạt động xã hội và lao động sản xuất.

Như vậy, rèn luyện tác phong chính quy không chỉ là một nội dung quan trọng trong giáo dục quốc phòng và an ninh mà còn góp phần hình thành những phẩm chất cơ bản của người lao động trong xã hội hiện đại.

2.2. Thực trạng rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên ở Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên

Trong những năm qua, Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên đã triển khai nhiều biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên. Quá trình học tập tại Trung tâm được tổ chức theo mô hình quản lý mang tính quân sự, trong đó sinh viên được biên chế thành các đơn vị như tiểu đội, trung đội và thực hiện chế độ sinh hoạt tập trung theo quy định.

Các hoạt động học tập và huấn luyện được tổ chức theo chương trình đào tạo môn Giáo dục quốc phòng và an ninh, bao gồm cả nội dung lý thuyết và thực hành quân sự. Đặc biệt, các nội dung huấn luyện như điều lệnh đội ngũ, kỹ thuật chiến đấu bộ binh, luyện tập thể lực, sinh hoạt tập thể... đã tạo điều kiện cho sinh viên rèn luyện ý thức tổ chức kỷ luật và tác phong chính quy trong môi trường tập thể.

Thông qua quá trình học tập và rèn luyện tại Trung tâm, phần lớn sinh viên đã có những chuyển biến tích cực về nhận thức và hành vi. Nhiều sinh viên bước đầu hình thành thói quen sinh hoạt đúng giờ, chấp hành nghiêm túc nội quy, quy định của đơn vị, có thái độ nghiêm túc trong học tập và tích cực tham gia các hoạt động tập thể. Tác phong học tập và sinh hoạt của sinh viên trong môi trường tập trung từng bước được cải thiện, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục quốc phòng và an ninh.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên tại Trung tâm vẫn còn một số hạn chế. Trước hết, nhận thức của một bộ phận sinh viên về ý nghĩa của môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh chưa thật sự đầy đủ. Một số sinh viên còn xem đây là môn học mang tính hình thức nên chưa tích cực trong rèn luyện, dẫn đến việc chấp hành nội quy, kỷ luật trong một số trường hợp chưa thật sự nghiêm túc.

Ngoài ra, do đặc điểm sinh viên đến từ nhiều trường đại học khác nhau với những thói quen

sinh hoạt và phong cách học tập khác nhau nên trong thời gian đầu học tập tại Trung tâm, việc thích nghi với môi trường kỷ luật và nề nếp sinh hoạt tập trung còn gặp nhiều khó khăn.

Thời gian học tập của sinh viên tại Trung tâm thường không kéo dài, trong khi số lượng sinh viên mỗi khóa khá đông, điều này cũng đặt ra những khó khăn nhất định trong công tác quản lý, giáo dục và rèn luyện tác phong chính quy. Một số hoạt động giáo dục và rèn luyện chưa được tổ chức thường xuyên, liên tục nên hiệu quả rèn luyện chưa thật sự bền vững.

Những hạn chế trên cho thấy việc rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên cần được tiếp tục quan tâm và triển khai bằng những giải pháp đồng bộ, phù hợp với đặc điểm của môi trường giáo dục quốc phòng và an ninh.

2.3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên ở Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên

2.3.1. Nâng cao nhận thức của sinh viên về ý nghĩa và tầm quan trọng của việc rèn luyện tác phong chính quy

Nhận thức là yếu tố có ý nghĩa quyết định đến thái độ và hành vi của con người. Vì vậy, để rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên đạt hiệu quả, trước hết cần làm cho sinh viên nhận thức đầy đủ về ý nghĩa, vai trò và sự cần thiết của việc rèn luyện tác phong chính quy trong quá trình học tập môn Giáo dục quốc phòng và an ninh.

Trung tâm cần tăng cường công tác giáo dục, tuyên truyền và định hướng nhận thức cho sinh viên ngay từ khi bắt đầu khóa học. Thông qua các buổi phổ biến nội quy, quy định, sinh hoạt tập thể, sinh hoạt chính trị đầu khóa, giảng viên và cán bộ quản lý cần giúp sinh viên hiểu rõ rằng môi trường học tập tại Trung tâm được tổ chức theo mô hình bán quân sự nhằm rèn luyện ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và phong cách làm việc khoa học.

2.3.2. Duy trì nghiêm các chế độ học tập, sinh hoạt theo môi trường quân sự nhằm hình thành thói quen kỷ luật và nề nếp chính quy

Một trong những đặc điểm nổi bật của môi trường giáo dục quốc phòng và an ninh là tổ chức học tập và sinh hoạt theo chế độ, nề nếp mang tính quân sự. Đây là điều kiện thuận lợi để hình thành và rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên.

Để phát huy hiệu quả của môi trường này, Trung tâm cần duy trì nghiêm các chế độ học tập,

sinh hoạt như: chế độ điểm danh, tập hợp, chào cờ, học tập, huấn luyện, sinh hoạt tập thể, kiểm tra nội vụ, vệ sinh doanh trại... Việc thực hiện nghiêm túc các chế độ này sẽ giúp sinh viên từng bước hình thành thói quen sinh hoạt có kế hoạch, đúng giờ và có tổ chức.

Cần tăng cường công tác quản lý, kiểm tra và giám sát việc thực hiện nội quy, kỷ luật của sinh viên. Việc kịp thời nhắc nhở, chấn chỉnh những biểu hiện vi phạm sẽ góp phần xây dựng môi trường học tập nghiêm túc, kỷ luật và nề nếp.

Thông qua quá trình duy trì thường xuyên các chế độ sinh hoạt tập thể và học tập có tổ chức, sinh viên sẽ dần hình thành ý thức tự giác trong việc chấp hành quy định chung của tập thể, từ đó tạo nền tảng quan trọng cho việc xây dựng tác phong chính quy.

2.3.3. Đổi mới phương pháp giảng dạy và tổ chức các hoạt động huấn luyện nhằm gắn rèn luyện tác phong chính quy với quá trình học tập

Quá trình rèn luyện tác phong chính quy cần được thực hiện gắn liền với hoạt động học tập và huấn luyện của sinh viên. Do đó, việc đổi mới phương pháp giảng dạy và tổ chức các hoạt động huấn luyện có ý nghĩa quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả giáo dục và rèn luyện.

Trong giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh, giảng viên cần kết hợp linh hoạt giữa giảng dạy lý thuyết với các hoạt động thực hành, huấn luyện quân sự và hoạt động tập thể. Các nội dung như điều lệnh đội ngũ, kỹ thuật chiến đấu bộ binh, rèn luyện thể lực, luyện tập theo đội hình, đội ngũ không chỉ giúp sinh viên nắm vững kỹ năng quân sự cơ bản mà còn góp phần rèn luyện tính kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và tác phong làm việc nghiêm túc.

2.3.4. Phát huy vai trò của đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý trong giáo dục và rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên

Đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý sinh viên giữ vai trò quan trọng trong quá trình giáo dục và rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên. Không chỉ là người trực tiếp truyền đạt kiến thức và tổ chức các hoạt động huấn luyện, giảng viên và cán bộ quản lý còn là tấm gương về tác phong, kỷ luật và phương pháp làm việc để sinh viên học tập và noi theo.

Vì vậy, mỗi giảng viên và cán bộ quản lý cần không ngừng rèn luyện bản thân, giữ gìn tác phong chính quy, chấp hành nghiêm điều lệnh, điều lệ và các quy định của Trung tâm. Sự gương mẫu trong

hành vi và phong cách làm việc của giảng viên sẽ có tác động trực tiếp đến nhận thức và hành động của sinh viên.

2.3.5. Phát huy tính tự giác và vai trò tự quản của sinh viên trong quá trình rèn luyện tác phong chính quy

Bản thân sinh viên cần phát huy vai trò chủ thể trong quá trình rèn luyện tác phong chính quy. Việc hình thành những phẩm chất như ý thức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và phong cách làm việc khoa học chỉ có thể đạt được khi mỗi sinh viên có ý thức tự giác và chủ động trong quá trình rèn luyện.

Trung tâm cần tạo điều kiện để sinh viên phát huy vai trò tự quản thông qua việc xây dựng và duy trì hoạt động của các tổ chức như tiểu đội, trung đội sinh viên. Thông qua các tổ chức này, sinh viên có thể tham gia vào quá trình quản lý, giám sát và hỗ trợ lẫn nhau trong học tập và sinh hoạt.

Bên cạnh đó, cần khuyến khích sinh viên tự xây dựng kế hoạch học tập và rèn luyện, chủ động điều chỉnh thói quen sinh hoạt và phương pháp học tập cho phù hợp với môi trường kỷ luật. Khi sinh viên có ý thức tự giác và tinh thần trách nhiệm cao, việc rèn luyện tác phong chính quy sẽ trở thành nhu cầu tự thân, từ đó mang lại hiệu quả bền vững và lâu dài.

Lời cảm ơn: Tôi xin trân trọng cảm ơn Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Thái Nguyên đã cấp kinh phí hỗ trợ cho nghiên cứu này

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2018), Nghị quyết số 28-NQ/TW về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Chương trình môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh trong các trường đại học, cao đẳng, Hà Nội.
- Bộ Quốc phòng (2019), Giáo trình Giáo dục quốc phòng và an ninh dùng cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương (2020), Một số vấn đề về giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình mới, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

III. KẾT LUẬN

Rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên là một nội dung quan trọng trong quá trình tổ chức giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh tại các trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh. Thông qua môi trường học tập mang tính quân sự với các chế độ, nề nếp sinh hoạt và huấn luyện chặt chẽ, sinh viên có điều kiện hình thành ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và phong cách làm việc khoa học.

Thực tiễn tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên cho thấy công tác rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên đã đạt được những kết quả tích cực, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh. Tuy nhiên, trước yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho sinh viên hiện nay, việc rèn luyện tác phong chính quy cần tiếp tục được quan tâm và thực hiện một cách đồng bộ, hiệu quả.

Việc triển khai các giải pháp như nâng cao nhận thức của sinh viên, duy trì nghiêm chế độ học tập và sinh hoạt theo môi trường quân sự, đổi mới phương pháp giảng dạy và phát huy vai trò của đội ngũ giảng viên sẽ góp phần nâng cao hiệu quả rèn luyện tác phong chính quy cho sinh viên. Qua đó không chỉ nâng cao chất lượng môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh mà còn góp phần hình thành cho sinh viên những phẩm chất cần thiết của nguồn nhân lực trẻ trong quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.